

**ЛЕКЦІЯ 5. ОСОБИСТІ ПРАВА І
СВОБОДИ**

**HUMAN
RIGHTS**

-
- The background of the image is a light blue United Nations flag with the UN emblem in the center, waving against a pale sky. The text is overlaid on the left side of the flag.
- 1. Право на життя*
  - 2. Право не зазнавати катування, нелюдського й такого, що принижує гідність, поводження і покарання*

Джерела:

1. [Конституція України](#)
2. [Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод](#)
3. [Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі](#)
4. [Загальна декларація прав людини](#)
5. [Міжнародний пакт про громадянські і політичні права](#)
6. [Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права](#)
7. [МакКан проти Сполученого Королівства](#)
8. [L.C.V. Проти Сполученого Королівства](#)
9. [Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання](#)
10. [Ірландія проти Сполученого Королівства](#)
11. [Турер проти Сполученого Королівства](#)
12. [Сорінг проти Сполученого Королівства](#)
13. [Бурсук проти Румунії](#)

ПРАВО НА ЖИТТЯ

До змісту права на життя включають такі елементи:

правомірну діяльність суб'єктів права, яка є наслідком обов'язку держави та інших суб'єктів права визнавати права особи на життя та не порушувати його;

обов'язок держави захищати життя людини, виконання якого людина може вимагати;

право на захист свого життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань

Право на життя реалізується ШЛЯХОМ:

*створення умов для гідного
рівня життя;*

*створення високоефективної
системи медичної допомоги;*

*створення ефективної
системи забезпечення
безпеки життя з боку
держави;*

*формування високого рівня
правової культури та
правової свідомості в
суспільстві, що
унеможлиблює або зменшує
ризики посягання на життя
інших осіб.*

При вирішенні питання про наявність порушення статті 2 Суд має відповісти на такі питання:

чи було відомо органам влади про існування ризиків для життя особистості і якщо ні, чи повинні органи влади були знати про наявність таких ризиків;

чи були зазначені ризики реальними та нагальними;

чи були заходи, вжиті державою, ефективними та адекватними, тобто такими, що здатні відвернути загрозу.

*Обов'язок
організувати
безпечні умови
утримання*

***«Едвардс проти
Сполученого
Королівства»(
Edwards v. UK).***

Офіційне розслідування має бути ефективним, тобто ретельним, неупередженим і доступним для родини загиблої особи.

*«Кайя проти Туреччини»
(Kaya v. Turkey).*

Обов'язки держави:

по-перше, держава має передбачити у своєму законодавстві правові механізми захисту права на життя, тобто забезпечити захист права на життя законом;

по-друге, держава зобов'язана вживати превентивні заходи, спрямовані на охорону життя особистості;

по-третє, держава зобов'язана проводити ефективне розслідування кожного випадку порушення права на життя.

Позбавлення життя не розглядається як таке, що вчинене на порушення цієї статті, якщо воно є наслідком виключно необхідного застосування сили:

для захисту будь-якої особи від незаконного насильства;

для здійснення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;

при вчиненні правомірних дій для придушення заворушення або повстання.

The background of the slide features a large, semi-transparent image of the United Nations flag, which is light blue with a white emblem in the center depicting a world map surrounded by olive branches. The flag is shown waving against a light sky. Two callout boxes are overlaid on the bottom half of the image. The left box is pink and contains the text 'Надмірне застосування сили'. The right box is light green and contains the text 'McCann v. the United Kingdom, «ЛСБ проти Сполученого Королівства, «Öner Yıldız v. Turkey»'.

*Надмірне застосування
сили*

***"McCann v. the United
Kingdom, «ЛСБ проти
Сполученого Королівства,
«Öner Yıldız v. Turkey»***

Неналежне планування силової операції

***«Маккан та інші проти
Сполученого Королівства» (McCann
and Others v. UK). , «Ісаєва, Юсупова
та Базаєва проти РФ» (Isayeva,
Yusupova and Bazayeva v. Russia).***

The background of the slide features the United Nations flag, which is light blue with a white emblem in the center depicting a world map surrounded by olive branches. The flag is shown waving against a light sky.

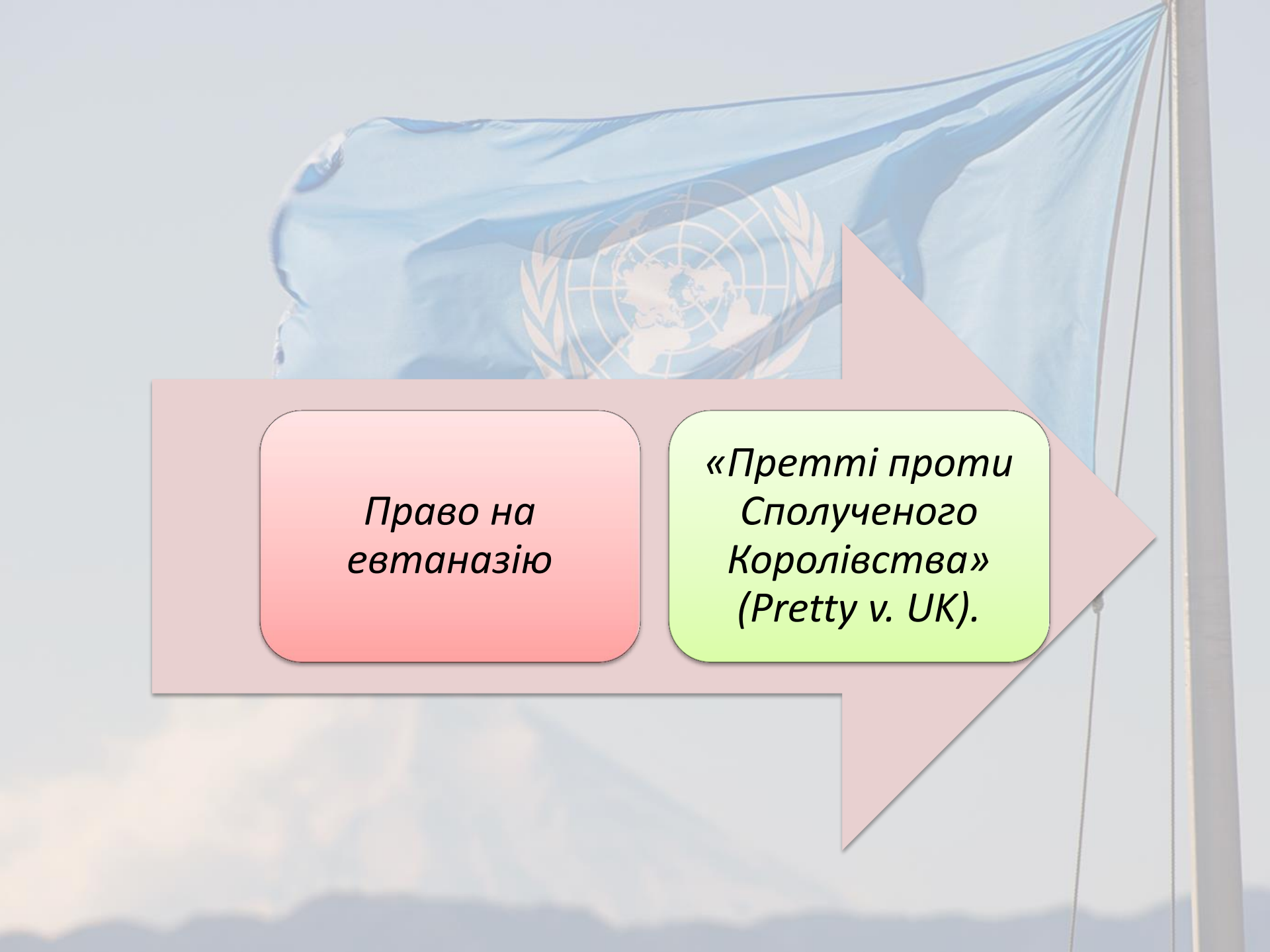
Немає порушення Конвенції

«Вольфграм проти Німеччини» (Wolfgram v. FRG), «Діаз Руано проти Іспанії» (Diaz Ruano v. Spain).

Право на аборт

*«Патон проти сполученого
Королівства» , «Н. проти
Норвегії» (N v. Norway), «Во
проти Франції» (Vo v. France).*

The background of the slide features a large, light blue United Nations flag with the UN emblem in the center, waving against a sky with soft clouds. A large, semi-transparent pink arrow points from the left towards the right, containing two text boxes.

*Право на
евтаназію*

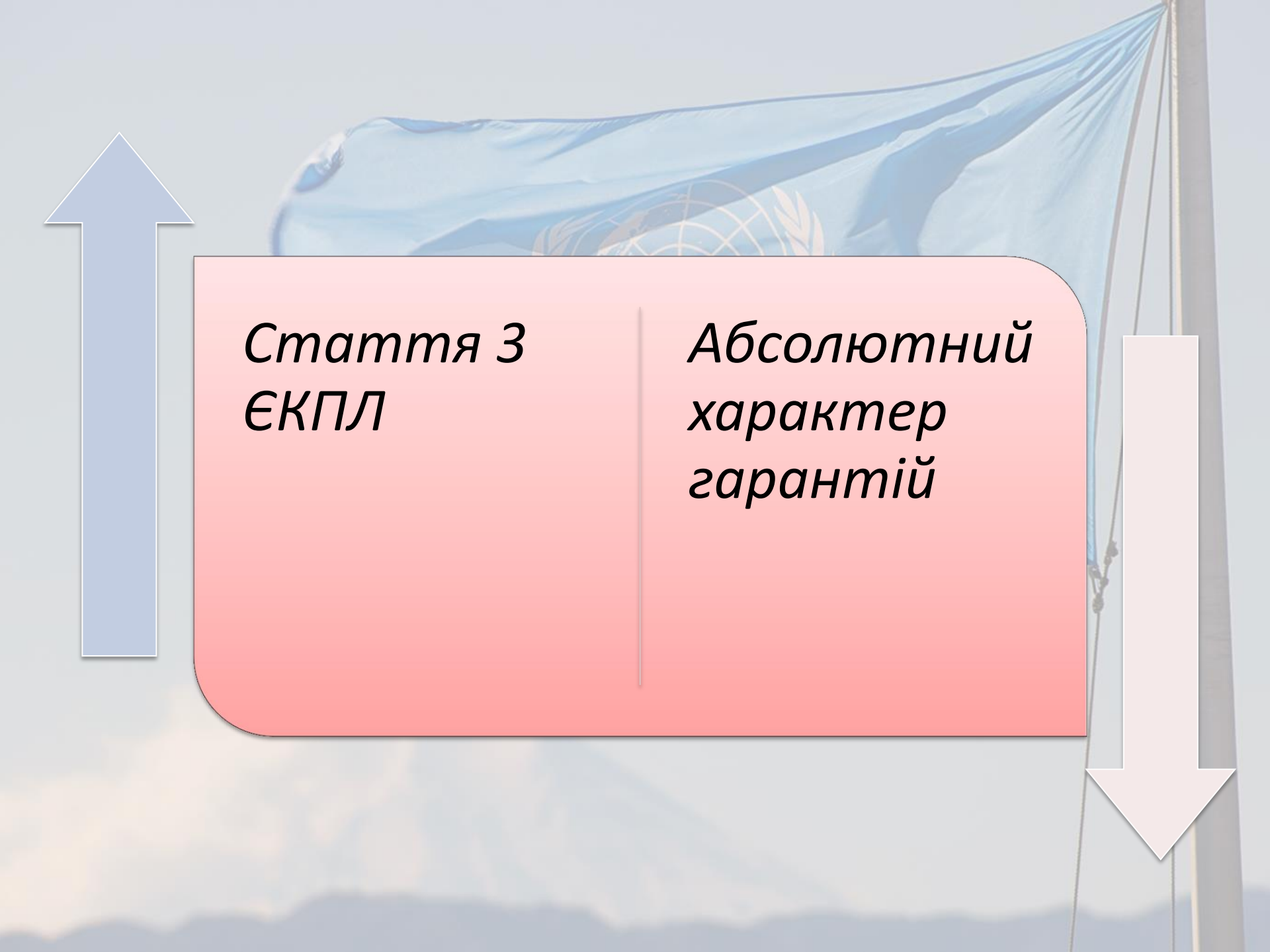
*«Претті проти
Сполученого
Королівства»
(Pretty v. UK).*

**ПРАВО НЕ ЗАЗНАВАТИ КАТУВАННЯ,
НЕЛЮДСЬКОГО Й ТАКОГО, ЩО
ПРИНИЖУЄ ГІДНІСТЬ, ПОВОДЖЕННЯ І
ПОКАРАННЯ**

Катування означає будь-яку дію, якою будь-якій особі навмисне заподіюються сильний біль або страждання, фізичне чи моральне, щоб отримати від неї або від третьої особи відомості чи визнання, покарати її за дії, які вчинила вона або третя особа чи у вчиненні яких вона підозрюється, а також залякати чи примусити її або третю особу, чи з будь-якої причини, що ґрунтується на дискримінації будь-якого виду, коли такий біль або страждання заподіюються державними посадовими особами чи іншими особами, які виступають як офіційні, чи з їх підбурювання, чи з їх відома, чи за їх мовчазної згоди.

*Стаття 3
ЄКПЛ*

*Абсолютний
характер
гарантій*

Катування

*Нелюдське
поводження
або покарання*

*Таке, що принижує
гідність, поведження
або покарання*

Ireland v. the United Kingdom

оцінка мінімального рівня жорстокості має відносний характер; вона залежить від усіх обставин справи, таких як тривалість даного поводження, його фізичні та психічні наслідки, а в деяких випадках - стать, вік, стан здоров'я потерпілого та інші обставини

Tyrer v. the United Kingdom

*може бути цілком
достатньо, аби потерпілий
був принижений у власних
очах, навіть якщо він не був
принижений в очах інших
людей*

The background of the slide features a large, light blue United Nations flag with the UN emblem (a world map surrounded by olive branches) visible. The flag is set against a background of a cloudy sky and a blurred landscape. Two semi-transparent, rounded rectangular boxes are overlaid on the flag. The left box is light red and contains the text 'Melnik v. Ukraine'. The right box is light green and contains the text 'обставини тримання заявника під вартою'.

Melnik v. Ukraine

*обставини
тримання заявника
під вартою*

The background of the slide features the United Nations flag, which is a light blue field with a white emblem in the center. The emblem consists of a world map surrounded by two olive branches. The flag is shown waving against a light blue sky with some clouds. A large, semi-transparent pink arrow points from the top right towards the bottom left, passing behind the text boxes.

*Ramirez
Sanchez v.
France*

*одиначне
тримання під
вартою особи*

The background of the slide features a large, light blue United Nations flag with the UN emblem (a world map surrounded by olive branches) visible. The flag is set against a light blue sky with soft, white clouds. Two semi-transparent, rounded rectangular boxes are overlaid on the flag. The left box is light red and contains the text 'Soering v United Kingdom'. The right box is light green and contains the text 'перебування у так званій «камері смертників»'.

*Soering v United
Kingdom*

*перебування у так
званій «камері
смертників»*

Bursuc v. Romania

для кваліфікації поводження з особою як катування, необхідно встановити такі ознаки поводження, як умисність, наявність мети та особливий ступінь жорстокості, тягар їх доказування покладається на заявника

© Славко А.С., 2018